របាយការណ៍វិភាគ
មតិយោបល់សាធារណៈ

ការបង្ហោះលើទំព័រហ្វេសប៊ុករបស់ ស្នងការដ្ឋាននគរបាលរាជធានីភ្នំពេញ ករណីគ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍ថ្ងៃទី១៨ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២៦ នៅគីឡូម៉ែត្រលេខ៦ | វិភាគលើមតិយោបល់សាធារណៈចំនួន ៣.៧៤៥

វិសាលភាពនៃការវិភាគ

ទំនុកចិត្តលើអាជ្ញាធរ | អំណាច និង ច្បាប់ | ការចង់ឃើញរបស់សាធារណជន

កាលបរិច្ឆេទ៖ ថ្ងៃទី ៣០ ខែមីនា ឆ្នាំ ២០២៦

អ្នកវិភាគ និងសរសេររបាយការណ៍៖ ង៉ែត ម៉ូសេ

សេចក្តីសង្ខេបរបាយការណ៍

នៅល្ងាចថ្ងៃទី ១៨ ខែមីនា ឆ្នាំ ២០២៦ អ្នកបើកបរក្នុងស្ថានភាពស្រវឹងម្នាក់បានបុកក្មេងប្រុសម្នាក់ បណ្តាលឱ្យរងរបួសធ្ងន់។ បុរសនៅក្នុងរថយន្ត ដែលសាធារណជនបានឃើញថាជាអ្នកបើកបរផ្ទាល់ និងត្រូវបានគេឮការប្រើប្រាស់ពាក្យសម្តីនិយាយថា៖ **«បុកស្លាប់ប៉ុណ្ណឹង បង់លុយឱ្យ ២ម៉ឺនដុល្លារបញ្ចប់រឿង»**។ សម្តីដ៏ក្រអឺតក្រទមនេះបានធ្វើឱ្យមហាជនផ្ទុះកំហឹងយ៉ាងខ្លាំង និងឈានដល់ការប្រើហិង្សាពីសំណាក់ហ្វូងមនុស្សទៅលើរូបគេ។ ក្នុងនោះដែរ ស្ត្រីម្នាក់បានយកទូរស័ព្ទ iPhone វាយក្បាលបុរសនោះ ដែលក្រោយមកបានក្លាយជា «មីម» (Meme) ដ៏ល្បីល្បាញពេញបណ្តាញសង្គម។ អាជ្ញាធរមូលដ្ឋានត្រូវបង្ខំចិត្តនាំខ្លួនរូបគេចេញពីហ្វូងមនុស្ស។

បុរសរូបនោះមានឈ្មោះថា **សាមីន វុត្ថារិទ្ធិ** អាយុ ២៨ ឆ្នាំ ជាកូនប្រុសរបស់អភិបាលស្រុកកងមាស ក្នុងខេត្តកំពង់ចាម និងក៏ជាមន្ត្រីបម្រើការនៅសាលាស្រុកកងមាសផងដែរ។ នៅថ្ងៃទី ២០ ខែមីនា អាជ្ញាធរបានអះអាងថា អ្នកបើកបរគឺជាស្ត្រីម្នាក់ ចំណែកបុរសរូបនោះគ្រាន់តែជាអ្នករួមដំណើរដែលស្រវឹងប៉ុណ្ណោះ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ សាធារណជន នៅតែជឿជាក់ថា បុរសរូបនោះគឺជាអ្នកបើកបរពិតប្រាកដ។

ការសិក្សានេះ ធ្វើការវិភាគលើមតិយោបល់សាធារណៈចំនួន ៣.៧៤៥ ដែលដកស្រង់ចេញពីការបង្ហោះលើទំព័រហ្វេសប៊ុកផ្លូវការរបស់ ស្នងការដ្ឋាននគរបាលរាជធានីភ្នំពេញ នាថ្ងៃទី ២០ ខែមីនា ឆ្នាំ ២០២៦ តែប៉ុណ្ណោះ។

៣,៧៤៥	៩៥.០%	៧២៥
ចំនួនមតិសរុបដែលបានធ្វើការវិភាគ	មិនទុកចិត្ត (នៃមតិចំនួនសរុប 2,086 ដែលបង្ហាញច្បាស់ពីគំនិតរបស់ពួកគេ)	ការបង្ហាញពីការ ចង់ឃើញ

ការឆ្លើយតបទៅនឹងសំណួរស្រាវជ្រាវទាំង ៣

សំណួរទី១៖ តើអ្នកបញ្ចេញមតិមានទំនុកចិត្តលើអាជ្ញាធរដែរឬទេ?
ចម្លើយ៖ អត់ទេ ។ ក្នុងចំណោមមតិសរុបចំនួន **៣.៧៤៥** មានមតិចំនួន **២.០៨៦** បានបង្ហាញពីគំនិតច្បាស់លាស់។ ក្នុងចំណោមមតិទាំង **២.០៨៦** នោះ មានរហូតដល់ **៩៥,០%** (**១.៩៨១** មតិ) បង្ហាញពីការមិនទុកចិត្ត ឬមានមន្ទិលសង្ស័យ។ មានត្រឹមតែ **៥,០%** ប៉ុណ្ណោះ (**១០៥** មតិ) ដែលបង្ហាញពីក្តីសង្ឃឹម ឬទំនុកចិត្ត។ ចំណែកមតិយោបល់ចំនួន **១.៦៥៩** ផ្សេងទៀត គឺ មតិខ្លីៗពេក ឬជាមតិមិនអាចធ្វើការបែងចែកប្រភេទបាន។

សំណួរទី២៖ តើអ្នកបញ្ចេញមតិយល់ឃើញយ៉ាងណា ចំពោះ "អំណាចនៅពីលើច្បាប់"?
ចម្លើយ៖ ប្រជាពលរដ្ឋជឿជាក់ថា **ទឹកប្រាក់ និងអំណាចនយោបាយ គឺស្ថិតនៅពីលើច្បាប់**។ ពួកគេលើកឡើងថា អ្នកមានទ្រព្យសម្បត្តិ និងបុណ្យស័ក្តិអាច "ទិញយុត្តិធម៌" បាន ហើយកងកម្លាំងនគរបាលបម្រើតែអ្នកមានអំណាច ប៉ុន្តែមិនបម្រើប្រជាពលរដ្ឋម្ចាស់ឆ្នោតនោះទេ។ អ្នកបញ្ចេញមតិជាច្រើនបានចាត់ទុកថា ករណីបែបនេះគឺជា "រូបភាពដដែលៗ" (ឬជាទម្លាប់អាក្រក់ដដែលៗ) ដែលតែងតែកើតមាននៅក្នុងសង្គមកម្ពុជា។

សំណួរទី៣៖ តើអ្នកបញ្ចេញមតិចង់ឃើញអ្វីខ្លះ?
ចម្លើយ៖ ការចង់ឃើញចម្បងបំផុតរបស់អ្នកបញ្ចេញមតិ គឺការ **ពិនិត្យមើលរូបភាពកាមេរ៉ាសុវត្ថិភាព (CCTV)** (មានចំនួន ១៩៥ មតិ)។ ក្រៅពីនេះ ប្រជាពលរដ្ឋក៏បានទាមទារនូវចំណុចសំខាន់ៗដូចជា៖

- យុត្តិធម៌សម្រាប់ជនរងគ្រោះ (១៩៩ មតិ)
- ការដាក់ពន្ធនាគារអ្នកបើកបរពិតប្រាកដ (៨៦ មតិ)
- ការស៊ើបអង្កេតឱ្យបានត្រឹមត្រូវ និងហ្មត់ចត់ (៥១ មតិ)
- និងការដាក់ទណ្ឌកម្មទៅតាមច្បាប់ជាធរមាន (៤៩ មតិ)។

១. សារតានៃអង្គហេតុ

១.១ ដំណើររឿងនៃព្រឹត្តិការណ៍

នៅល្ងាចថ្ងៃទី ១៨ ខែមីនា ឆ្នាំ ២០២៦ ឈ្មោះ **សាមីន វុត្ថារិទ្ធិ** ភេទប្រុស អាយុ ២៨ ឆ្នាំ ដែលអ្នកបញ្ចេញមតិយល់ថាបានបើកបររថយន្តក្នុងស្ថានភាពស្រវឹង ហើយបានបុកក្មេងប្រុសម្នាក់ បណ្ដាលឱ្យរងរបួសធ្ងន់ធ្ងរ[1]។ បន្ទាប់ពីកើតមានគ្រោះថ្នាក់ភ្លាមៗ បុរសរូបនោះត្រូវបានគេឮសម្ដីពោលថា៖ **«បុកស្លាប់ប៉ុណ្ណឹង បង់លុយឱ្យ ២ម៉ឺនដុល្លារបញ្ចប់រឿង»**។ សម្ដីដ៏ក្រអឺតក្រទមដែលបង្ហាញពីការមើលងាយអាយុជីវិតមនុស្សនេះ បានធ្វើឱ្យមហាជនដែលនៅកន្លែងកើតហេតុផ្ទុះកំហឹងយ៉ាងខ្លាំង។ ក្នុងនោះដែរ មានស្ត្រីម្នាក់បានយកទូរស័ព្ទ iPhone វាយក្បាលបុរសនោះ ហើយហ្វូងមនុស្សបាននាំគ្នាប្រើហិង្សាទៅលើរូបគេ រហូតដល់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋានត្រូវបង្ខំចិត្តអន្តរាគមន៍ ដើម្បីនាំខ្លួនគេចេញពីកន្លែងកើតហេតុ។ រូបភាពនៃការយក iPhone វាយក្បាលនោះ បានក្លាយជា «មីម» (Meme) ល្បីល្បាញនៅលើបណ្ដាញសង្គម។

បុរសរូបនេះ គឺជាកូនប្រុសរបស់អភិបាលស្រុកកងមាស[2] ខេត្តកំពង់ចាម ហើយរូបគេក៏ជាមន្ត្រីបម្រើការងារនៅសាលាស្រុកកងមាសផងដែរ[3]។

១.២ កាលប្បវត្តិនៃអង្គហេតុ

កាលបរិច្ឆេទ	ព្រឹត្តិការណ៍
១៨ មីនា	អ្នកបើកបរក្នុងស្ថានភាពស្រវឹងម្នាក់បានបុកក្មេងប្រុសម្នាក់ បណ្ដាលឱ្យរងរបួសធ្ងន់ធ្ងរ។ បុរសម្នាក់ដែលប្រជាជនអះអាងថាជាអ្នកបើកបររថយន្តបង្កគ្រោះថ្នាក់ បាននិយាយ បុកស្លាប់ប៉ុណ្ណឹង បង់លុយឱ្យ ២ម៉ឺនដុល្លារបញ្ចប់រឿង។ មានមហាជនជាច្រើនបានខឹងសម្បានឹងប្រើពាក្យសម្ដីមើលងាយជីវិតមនុស្ស ហើយមានស្ត្រីម្នាក់បានយកទូរស័ព្ទ iPhone វាយក្បាលបុរសម្នាក់នោះចេញឈាម មុនពេលអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានអន្តរាគមន៍នាំខ្លួនបុរសនោះចេញ។
២០ មីនា	ស្នងការដ្ឋាននគរបាលរាជធានីភ្នំពេញ បានប្រកាសថា[4] ពួកគេកំពុងស៊ើបអង្កេតករណីគ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍នេះ។ សេចក្ដីប្រកាសបានអះអាង ដោយយោងតាមការបំភ្លឺរបស់ភាគីរថយន្តបង្កបានឆ្លើយចំពោះមុខសមត្ថកិច្ចឲ្យដឹងថាអ្នកបើកបររថយន្តបង្កជាស្ត្រី។ ការ

[1] RFI Khmer (2026, March 24). *តុលាការក្រុងភ្នំពេញបានសម្រេចដោះលែងកូនប្រុសអភិបាលស្រុកកងមាសឱ្យមានសេរីភាព.* www.facebook.com. https://www.facebook.com/reel/2432033050646447

[2] Ministry of Interior (2020, February 6). *អភិបាលខេត្តកំពង់ចាម ជំរុញដល់អភិបាលស្រុកកងមាស ទេីប ចូលកាន់មុខតំណែង ត្រូវខិតខំអនុវត្តកម្មវិធីកំណែទម្រង់រដ្ឋបាល សាធារណៈ.* www.Interior.gov.kh. https://www.interior.gov.kh/report/detail/4246

[3] លី ចន្ទូ (2026, March 19). *ព្រោះតែបោះសម្ដីថា «ងាប់សង២ម៉ឺនដុល្លារ» មន្ត្រីរដ្ឋបាលសាលាស្រុកកងមាសម្នាក់ ត្រូវពលរដ្ឋព្ទួតវាយបែកក្បាល.* https://Troryorng.com. https://troryorng.com/article/325223.html

[4] ស្នងការដ្ឋាននគរបាលរាជធានីភ្នំពេញ (2026, March 20). *ករណីបញ្ហាគ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍នៅសង្កាត់គីឡូម៉ែត្រលេខ៦.* www.Facebook.com. https://www.facebook.com/commissariatofphnompenhmuniciplepolice/posts/pfbid02J9SbGY8xzWf5U7mkKtbpcWoyqh8nLwm1FNQNP13by69fwhqsSehddKUP5bFs85Nhl

	បង្ហោះព័ត៌មានអំពីករណីនេះលើទំព័រហ្វេសប៊ុករបស់ ស្នងការដ្ឋាននគរបាលរាជធានីភ្នំពេញ គឺជាកម្មវត្ថុនៃការវិភាគមតិយោបល់នៅក្នុងការសិក្សានេះ។
២១ មីនា	ស្នងការដ្ឋាននគរបាលរាជធានីភ្នំពេញ បានបង្ហាញវីដេអូពីកាមេរ៉ាសុវត្ថិភាព[5] (មិនមែនជាវីដេអូនៅកន្លែងកើតហេតុផ្ទាល់នោះទេ) ដោយបង្ហាញឃ្លីបខ្លីមួយនៃស្ត្រីម្នាក់ដែលបានអះអាងថាខ្លួនគឺជាអ្នកបើកបរ។
២៣ មីនា	មានការបង្ហោះវីដេអូបុរសនិងស្ត្រីទាំងពីរនាក់ធ្វើការសុំទោសជាសាធារណៈលើទំព័រហ្វេសប៊ុក ដែលមានឡូហ្គោរបស់ ស្នងការដ្ឋាននគរបាលរាជធានីភ្នំពេញ។ វីដេអូនេះ មិនឃើញមានក្នុងទំព័រហ្វេសប៊ុករបស់ស្នងការដ្ឋាននគរបាលរាជធានីភ្នំពេញនោះទេ ប៉ុន្តែត្រូវបានអ្នកប្រើប្រាស់បណ្តាញសង្គម និងសារព័ត៌មានធ្វើផ្សេងទៀតយកទៅបង្ហោះបន្ត[6]។ នៅថ្ងៃដដែលនោះ អយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ចេញសេក្តីប្រកាសបើកការស៊ើបអង្កេតលើករណីនេះ[7]។
២៤ មីនា	ចៅក្រមស៊ើបសួរ លោក តុប ឈុនសុង បានចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នលើស្ត្រីអ្នកបើកបរ ដើម្បីបន្តការស៊ើបអង្កេត។ អ្នកនាំពាក្យនៃអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ បានប្រកាសថា ផ្អែកតាមការស៊ើបអង្កេតរបស់នគរបាលចរាចរណ៍ ជនសង្ស័យជាស្ត្រី (ឈ្មោះ សុខ ច័ន្ទបូណ៌មី ហៅ យាន) គឺជាអ្នកបើកបរ។ តំណាងអយ្យការបានចោទប្រកាន់ស្ត្រីរូបនោះពីបទ «បើកបរបង្កគ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍បណ្តាលឱ្យរបួសអ្នកដទៃ» (ក្នុងស្ថានភាពស្រវឹងមានជាតិអាល់កុល ០.៥២mg/L និងបើកគេចខ្លួនពីកន្លែងកើតហេតុ) តាមបញ្ញត្តិមាត្រា ៨៣ កថាខណ្ឌទី២ ចំណុច ខ និងចំណុច ឃ នៃច្បាប់ស្តីពីចរាចរណ៍ផ្លូវគោក និងបានបញ្ជូនសំណុំរឿងនេះ ទៅចៅក្រមស៊ើបសួរសាលា ដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ដើម្បីចាត់ការបន្តតាមនីតិវិធី[8]។

[5] Fresh News (2026, March 21). *ស្នងការដ្ឋាននគរបាលរាជធានីភ្នំពេញ បង្ហាញកាមេរ៉ាសុវត្ថិភាពបង្ហាញថា កូនអភិបាលស្រុកកងមាស មិនមែនជាអ្នកបើករថយន្តបង្កគ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍ទេ, អ្នកបើកគឺជាស្ត្រី*. www.Freshnews.com.kh. https://freshnews.com.kh/localnews/421634-2026-03-21-12-38-09

[6] VAYO FM Radio (2026, March 23). *ជនបង្កគ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍ បើកបុកកុមារាម្នាក់ឱ្យរងរបួសធ្ងន់ នៅសង្កាត់គីឡូម៉ែត្រលេខ៦ ខណ្ឌឫស្សីកែវ រាជធានីភ្នំពេញ លើកដៃសំពះ និងលុតជង្គង់សុំទោស*. www.Facebook.com. https://www.facebook.com/watch/?v=1462829695247832

[7] The Ministry of Information (2026, March 24). *អយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ចេញសេចក្តីប្រកាសអំពីចំណាត់ការលើករណីគ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍នៅខណ្ឌឫស្សីកែវ កាលពីថ្ងៃទី១៨ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២៦*. www.facebook.com. https://www.facebook.com/TheMinistryOfInformation/posts/pfbid0gQxmDkAyALzJ5cc3zFURqE2vD6KUfTwXqqoVYTWAerCs6xpHYNiFGDRL8sYf3Gjsl

[8] Fresh News (2026, March 24). *អ្នកនាំពាក្យនៃអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ចេញសេចក្តីប្រកាសអំពីចំណាត់ការលើករណីគ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍នៅខណ្ឌឫស្សីកែវ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងកូនប្រុសអភិបាលស្រុកកងមាស*. www.Freshnews.com.kh. https://freshnews.com.kh/localnews/421922-2026-03-24-12-44-39

វិសាលភាពនៃការវិភាគ

ការសិក្សានេះ ធ្វើការវិភាគតែទៅលើមតិយោបល់របស់សាធារណជន ដែលបានដកស្រង់ចេញពីការបង្ហោះលើទំព័រហ្វេសប៊ុកផ្លូវការរបស់ **ស្នងការដ្ឋាននគរបាលរាជធានីភ្នំពេញ** កាលពីថ្ងៃទី ២០ ខែមីនា ឆ្នាំ ២០២៦ តែប៉ុណ្ណោះ។ មតិយោបល់ទាំងនេះ ត្រូវបានប្រមូលយកមកវិភាគ ចន្លោះថ្ងៃទី២០-២១ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២៦ មុនពេលដែលមានការវិវត្តថ្មីៗនៃករណីនេះ (ដូចជា ការបង្ហាញភស្តុតាងវីដេអូបន្ថែម, ចំណាត់ការរបស់តុលាការ និងការចោទប្រកាន់ជាផ្លូវការ)។ មតិយោបល់របស់សាធារណជនទាំងនេះ ឆ្លុះបញ្ចាំងពីប្រតិកម្មចំពោះសេចក្តីថ្លែងការណ៍ដំបូងរបស់សមត្ថកិច្ច ដែលបានអះអាងថា អ្នកបើកបរគឺជាស្ត្រី។ ខ្ញុំស្វែងរកវិដេអូសុំទោសរបស់ឈ្មោះ សាមីន វុត្ថារិទ្ធិ និង ឈ្មោះ សុខ ច័ន្ទបូណ៌មី ហៅ យាន ដែលមានស្លាកឡូហ្គូសំគាល់របស់ស្នងការលើវិដេអូ ពីទំព័រហ្វេសប៊ុកផ្លូវការរបស់ ស្នងការដ្ឋាននគរបាលរាជធានីភ្នំពេញ ក្នុងអំឡុងពេលធ្វើការវិភាគនេះ ដើម្បីប្រៀបធៀបនៃការវិត្តរបស់អ្នកបញ្ចេញមតិ ប៉ុន្តែរកផូសវិដេអូនោះមិនឃើញមិនឃើញនោះទេ។

ស្នងការដ្ឋាននគរបាលរាជធានីភ្នំពេញ
March 20 at 5:53 PM ·

ចំពោះករណីបញ្ហាគ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍នៅសង្កាត់គីឡូម៉ែត្រលេខ៦ ខណ្ឌឫស្សីកែវ កាលពីយប់ថ្ងៃទី១៨ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២៦ បណ្តាលឲ្យក្មេងប្រុស០១នាក់រងរបួសធ្ងន់ អ្នកបើកបររថយន្តនិងអ្នករួមដំណើរប្រុសស្រីទាំង០២នាក់ កំពុងត្រូវបានសមត្ថកិច្ចជំនាញការិយាល័យនគរបាលចរាចរណ៍ផ្លូវគោកនាំខ្លួនយកមកសាកសួរតាមច្បាប់។

ជាមួយគ្នានេះបើយោងតាមការបំភ្លឺរបស់ភាគីរថយន្តបង្កបានឆ្លើយចំពោះមុខសមត្ថកិច្ចឲ្យដឹងថាអ្នកបើកបររថយន្តបង្កជាស្ត្រី ដោយមុនពេលកើតហេតុស្ត្រីនោះបានបើករថយន្តចេញពីកន្លែងផឹកស៊ីជាមួយបុរសដែលរួមដំណើរពីហាងមួយកន្លែងក្នុងខណ្ឌសែនសុខ។

ទោះបីយ៉ាងណាករណីនេះ សមត្ថកិច្ចកំពុងបន្តអង្កេតស្រាវជ្រាវតាមជំនាញ បច្ចេកទេស ក្នុងគោលដៅសុក្រឹតភាពនៃការទទួលខុសត្រូវក្នុងនាមជាអ្នកបើកបរបង្កហេតុ ដោយអនុលោមតាមនីតិវិធីកំណត់ក្នុងច្បាប់ មុននឹងបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅតុលាការឆាប់ៗនេះ ដើម្បីពិនិត្យសម្រេចជាសមត្ថកិច្ច៕

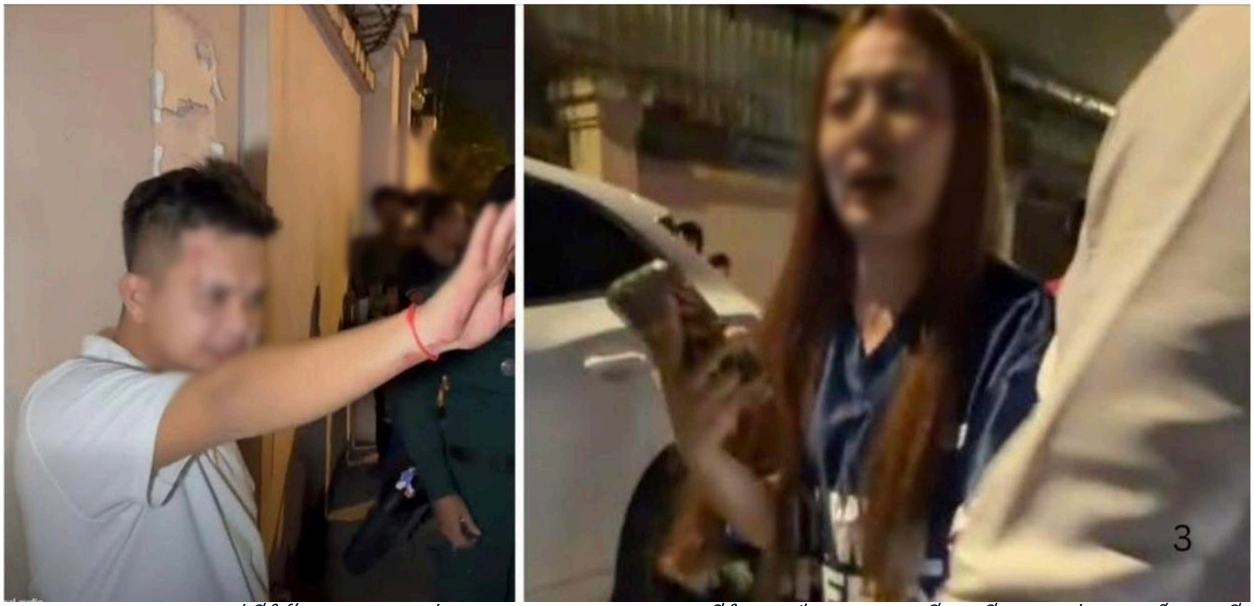

រូបភាព: រូបភាពថតអេក្រង់ពីទំព័រហ្វេសប៊ុករបស់ ស្នងការដ្ឋាននគរបាលរាជធានីភ្នំពេញ ដែលបានផុសពីករណីគ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍កាលពីថ្ងៃទី១៨ ខែមីនា នៅគីឡូម៉ែត្រលេខ៦។ ជាផូសដែលត្រូវបានដកស្រង់នូវមតិមកពីការវិភាគ។

២.ទិន្នន័យ និង វិធីសាស្ត្រ

ប្រភេទទិន្នន័យ	ព័ត៌មាននៃប្រភេទទិន្នន័យ
ប្រភពទិន្នន័យ (មតិយោបល់)	ហ្វេសប៊ុកផូស របស់ស្នងការដ្ឋាននគរបាលរាជធានីភ្នំពេញ (Post ID: 1487473616072746)
សរុបមតិយោបល់	៣,៧៤៥ មតិសាធារណៈ
ការចាត់ថ្នាក់ មតិ	ចែកជា ៦ផ្នែក: កម្រិតនៃទំនុកចិត្ត, ហេតុផលនៃទំនុកចិត្ត, អំណាច និង ច្បាប់, ការចង់ឃើញរបស់សាធារណៈ, ក្រុមនៃប្រភេទមតិ, ទំនោរអារម្មណ៍

២.១ វិធីសាស្ត្រនៃការសិក្សា

មតិយោបល់សរុបចំនួន **៣.៧៤៥** ត្រូវបានប្រមូលដកស្រង់ចេញពីការបង្ហោះលើទំព័រហ្វេសប៊ុករបស់ **ស្នងការដ្ឋាននគរបាលរាជធានីភ្នំពេញ** នាថ្ងៃទី ២០ ខែមីនា ឆ្នាំ ២០២៦។ មតិយោបល់ដើមដែលសរសេរជាភាសាខ្មែរ ត្រូវបានបកប្រែទៅជាភាសាអង់គ្លេសសម្រាប់ការវិភាគ។ មតិយោបល់នីមួយៗត្រូវបានបែងចែកប្រភេទ ដោយប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រផ្ទៀងផ្ទាត់ពាក្យគន្លឹះ (Keyword-based pattern matching) ជាមួយនឹងក្បួនដោះស្រាយ (Regex patterns) ជាភាសាអង់គ្លេសជាង ៨០ ពាក្យគន្លឹះ គ្របដណ្តប់លើ ៦ ប្រភេទខុសៗគ្នា។

ការវិភាគត្រូវបានធ្វើឡើងចំនួន ៤ ជំនាន់ ដើម្បីបង្កើនភាពត្រឹមត្រូវនៃលទ្ធផល៖

- **ដំណាក់កាលទី ១៖** ប្រើប្រាស់ពាក្យគន្លឹះជាភាសាខ្មែរចំនួន ៣០ លំនាំពាក្យគន្លឹះ។
- **ដំណាក់កាលទី ២៖** ប្រើប្រាស់ពាក្យគន្លឹះជាភាសាខ្មែរចំនួន ៥៥ លំនាំពាក្យគន្លឹះ។
- **ដំណាក់កាលទី ៣៖** ប្រើប្រាស់ក្បួនដោះស្រាយជាភាសាអង់គ្លេសជាង ៥០ លំនាំពាក្យគន្លឹះ។
- **ដំណាក់កាលទី ៤ (របាយការណ៍នេះ)៖** ប្រើប្រាស់ក្បួនដោះស្រាយជាភាសាអង់គ្លេសសម្រាប់លំនាំពាក្យគន្លឹះជាង ៨០ ដោយបន្ថែមការវិភាគលើ **«ការនិយាយបញ្ចិតបញ្ចៀង (Sarcasm)»**, **«ការប្រើប្រាស់រូបសញ្ញាអារម្មណ៍ (Emoji)»**, **«សំណួរបញ្ឆោស (Rhetorical questions)»** និង **«ភាសានិយាយក្រៅផ្លូវការ (Colloquial expressions)»**។

ដំណាក់កាលទី ៤ នេះ ផ្តល់នូវលទ្ធផលដែលមានភាពសុក្រឹតច្រើនបំផុត ដោយសារការប្រើប្រាស់ក្បួនដោះស្រាយជាភាសាអង់គ្លេស អាចយល់ពីអត្ថន័យ និងបរិបទបានស៊ីជម្រៅជាងការប្រើប្រាស់ពាក្យគន្លឹះទោលជាភាសាខ្មែរ។

២.២ កម្រិតកំណត់នៃការសិក្សា

មតិយោបល់ចំនួន **៤៤,៣%** (ស្មើនឹង **១.៦៥៩** ក្នុងចំណោម **៣.៧៤៥** មតិ) ត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជាប្រភេទ **«មតិកណ្តាល ឬមិនច្បាស់លាស់»**។ មតិយោបល់ទាំងនេះ ភាគច្រើនគឺជាមតិប្រតិកម្មខ្លីៗបំផុត ដូចជាការប្រើប្រាស់តែរូបសញ្ញាអារម្មណ៍ (Emoji), ការឆ្លើយតបត្រឹមមួយពាក្យ ឬមតិយោបល់ដែលមិនពាក់ព័ន្ធនឹងប្រធានបទ ដែលមិនមានព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ធ្វើការបែងចែកប្រភេទ។ ហេតុដូច្នេះ លទ្ធផលនៃការវិភាគនេះ គឺផ្អែកទៅលើមតិ

យោបល់ចំនួន **២.០៨៦** ដែលបានបង្ហាញពីទស្សនៈច្បាស់លាស់តែប៉ុណ្ណោះ។ លើសពីនេះទៅទៀត ការបកប្រែពីភាសាខ្មែរទៅជាភាសាអង់គ្លេស អាចធ្វើឱ្យបាត់បង់អត្ថន័យដើមខ្លះៗ ជាពិសេសចំពោះការនិយាយបញ្ឆិតបញ្ឆៀង (Sarcasm), ភាសាសាមញ្ញ (Slang) និងការប្រើប្រាស់ពាក្យជាគ្រាមភាសា។

៣. សំណួរទី១៖ តើសាធារណជនមានទំនុកចិត្តលើអាជ្ញាធរដែរឬទេ?

95.0%

នៃមតិយោបល់ដែលបង្ហាញពីការមិនទុកចិត្ត ឬមន្ទិលសង្ស័យ

1,981 ក្នុងចំណោម 2,086 មតិដែលមានជំហរច្បាស់លាស់

ក្នុងចំណោមមតិយោបល់ចំនួន **២.០៨៦** ដែលបានបង្ហាញពីទស្សនៈច្បាស់លាស់ មានមតិចំនួន **១.៩៨១ (៩៥,០%)** បានបង្ហាញពី **ការមិនទុកចិត្ត ឬមន្ទិលសង្ស័យ**។ មានត្រឹមតែ **១០៥** មតិប៉ុណ្ណោះ **(៥,០%)** ដែលបង្ហាញពី **ក្តីសង្ឃឹម ឬទំនុកចិត្ត**។ ចំណែកឯមតិយោបល់ចំនួន **១.៦៥៩** ផ្សេងទៀត ត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជាមតិកណ្តាល ឬមិនច្បាស់លាស់។

ការបែកចែកប្រភេទនៃកម្រិតទំនុកចិត្ត

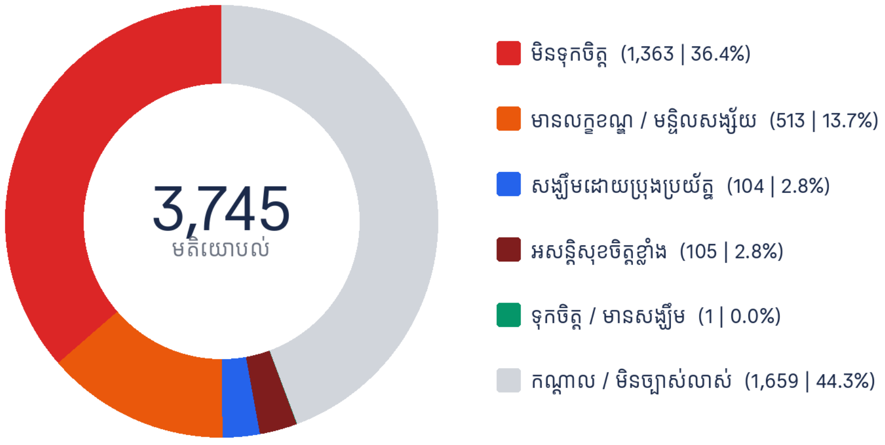

ប្រភេទនៃទំនុកចិត្ត (មិនរាប់បញ្ចូលមតិកណ្ដាល ឬមិនច្បាស់លាស់)

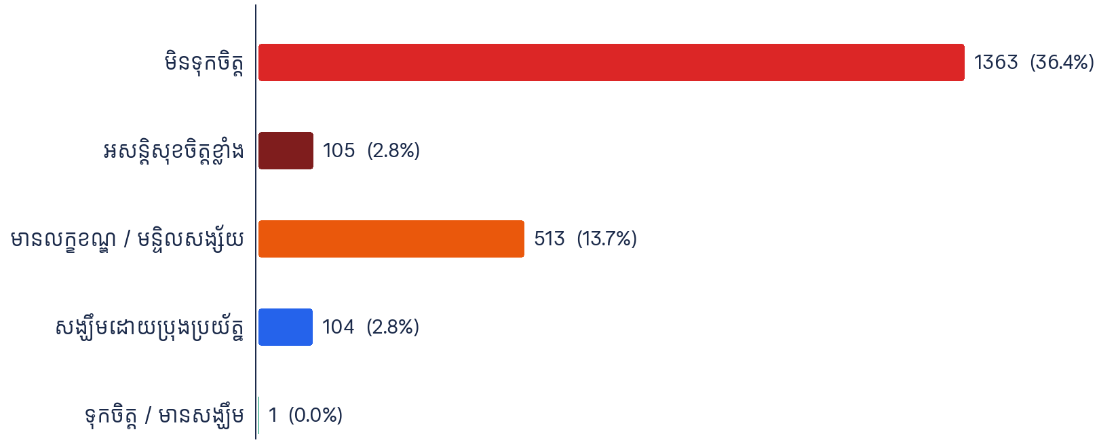

ក្រោយសសរផ្ដេកនេះ បានដកចេញនូវមតិយោបល់កណ្ដាល ឬមិនច្បាស់លាស់ ចំនួន **១.៦៥៩** និងបង្ហាញតែមតិយោបល់ចំនួន **២.០៨៦** ដែលមានទស្សនៈច្បាស់លាស់តែប៉ុណ្ណោះ។ មតិយោបល់កណ្ដាលភាគច្រើនគឺពាក្យខ្លីៗ (ដូចជាការប្រើពាក្យមួយម៉ាត់, រូបសញ្ញាអារម្មណ៍ ឬមតិមិនពាក់ព័ន្ធ) ដែលមិនមានគោលជំហរច្បាស់លាស់លើបញ្ហាទំនុកចិត្ត។ បន្ទាប់ពីដកមតិទាំងនោះចេញ យើងឃើញថា **«ការមិនទុកចិត្ត» (១.៣៦៣ មតិ)** គឺជាក្រុមដែលធំជាងគេបំផុត បន្ទាប់មកគឺ **«មតិមានលក្ខខណ្ឌ ឬមន្ទិលសង្ស័យ» (៥១៣ មតិ)**។ មានមនុស្សត្រឹមតែ **១០៥ នាក់** ប៉ុណ្ណោះ ដែលបានបង្ហាញពីក្ដីសង្ឃឹម ឬទំនុកចិត្ត។

មតិអវិជ្ជមាន និងវិជ្ជមាន

រង្វង់ខាងឆ្វេងបង្ហាញពីមតិអវិជ្ជមានសរុប៖ **ការមិនទុកចិត្ត (១.៣៦៣)** + **មតិមានលក្ខខណ្ឌ/មន្ទិលសង្ស័យ (៥១៣)** + **ការមិនទុកចិត្តខ្លាំង (១០៥)** = សរុបចំនួន **១.៩៨១** មតិ។ ចំណែកឯរង្វង់ខាងស្ដាំបង្ហាញពីមតិវិជ្ជមានសរុប៖ **មានសង្ឃឹមដោយប្រុងប្រយ័ត្ន (នៅមានមន្ទិលសង្ស័យ) (១០៤)** + **ការទុកចិត្ត/មានសង្ឃឹម (១)** = សរុបចំនួន **១០៥** មតិ។ គម្លាតនេះគឺមានទំហំធំធេងណាស់។ ក្នុងចំណោមមនុស្ស ២០ នាក់ដែលមានទស្សនៈ

ច្បាស់លាស់ មានត្រឹមតែ ១ នាក់ប៉ុណ្ណោះដែលមានក្ដីសង្ឃឹម ចំណែកឯ ១៩ នាក់ផ្សេងទៀត គឺមិនមានទំនុកចិត្តលើអាជ្ញាធរនោះទេ។

តារាងទិន្នន័យនៃកម្រិតទំនុកចិត្ត

តារាងខាងក្រោមនេះបង្ហាញពីកម្រិតនៃទំនុកចិត្តទាំង ៦ ប្រភេទ។ **«ការមិនទុកចិត្ត» (Distrust):** មានន័យថាមតិយោបល់នោះបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់ថា បុគ្គលនោះមិនមានទំនុកចិត្តលើអាជ្ញាធរឡើយ។ **«មតិមានលក្ខខណ្ឌ ឬមន្ទិលសង្ស័យ» (Conditional/Skeptical):** មានន័យថាបុគ្គលនោះចង់ឃើញភស្តុតាងជាមុនសិន (ទើបសម្រេចចិត្តជឿ)។ **«មតិកណ្ដាល ឬមិនច្បាស់លាស់» (Neutral/Unclear):** មានន័យថាមតិយោបល់នោះខ្លីពេក ឬមិនពាក់ព័ន្ធនឹងប្រធានបទ ដែលមិនអាចធ្វើការបែងចែកប្រភេទបាន។

ប្រភេទកម្រិតទំនុកចិត្ត	ចំនួនមតិ	ភាគរយ	ទិសដៅ
មិនទុកចិត្ត	១,៣៦៣	36.4%	**អវិជ្ជមាន**
មានលក្ខខណ្ឌ / មន្ទិលសង្ស័យ	៥១៣	13.7%	**អវិជ្ជមាន**
មានសង្ឃឹមតែនៅមានមន្ទិលសង្ស័យ	១០៤	2.8%	**វិជ្ជមាន**
គ្មានទំនុកចិត្តទាល់តែសោះ	១០៥	2.8%	**អវិជ្ជមាន**
ទុកចិត្ត / មានសង្ឃឹម	១	0.0%	**វិជ្ជមាន**
កណ្ដាល / មិនច្បាស់លាស់	**១,៦៥៩**	**៤៤.៣%**	—

មូលហេតុដែលសាធារណជនមិនទុកចិត្តលើអាជ្ញាធរ

១. ប៉ូលីសបានអះអាងថា ស្ត្រីម្នាក់ជាអ្នកបើកបរ ប៉ុន្តែប្រជាពលរដ្ឋអះអាងថា បុរសគឺជាអ្នកបើកបរ។

២. បុរសនោះគឺជាកូនប្រុសរបស់អភិបាលស្រុកកងមាស ខេត្តកំពង់ចាម។ មហាជនមើលឃើញថា នេះគឺជាការប្រើប្រាស់អំណាចនយោបាយដើម្បីការពារបក្ខពួក។

៣. បុរសរូបនោះបានអះអាងទាំងក្រអឺតក្រទមថា **«បុកស្លាប់ប៉ុណ្ណឹង បង់លុយឱ្យ ២ម៉ឺនដុល្លារបញ្ចប់រឿង»**។ មហាជនមើលឃើញថានេះគឺជាឥរិយាបថដែលបង្ហាញពីការមើលងាយជីវិតមនុស្សយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ។

៤. រូបភាពដដែលៗនៃអយុត្តិធម៌៖ អ្នកបញ្ចេញមតិជាច្រើនលើកឡើងថា នេះមិនមែនជាលើកទីមួយនោះទេ។ ពួកគេមើលឃើញនូវ «រូបភាពដដែលៗ» ដែលអ្នកមានអំណាចតែងតែអាចគេចផុតពីសំណាញ់ច្បាប់។

៥. មហាជនរិះគន់ថា ប៉ូលីសបម្រើតែអ្នកមានទ្រព្យសម្បត្តិ ប៉ុន្តែមិនបម្រើប្រជាពលរដ្ឋនោះទេ។ មតិខ្លះបានលើកឡើងថា ប៉ូលីស **«ស៊ីប្រាក់ខែរាស្ត្រ»** តែមិនបានជួយរកយុត្តិធម៌ឱ្យរាស្ត្រឡើយ។

៦. មហាជនយល់ឃើញថា ស្ត្រីជាដៃគូគ្រាន់តែជា **«អ្នករងគ្រោះជំនួស» (Scapegoat)** ប៉ុណ្ណោះ។ ពួកគេជឿថា អ្នកមានអំណាចតែងតែរកមនុស្សមកទទួលទោសជំនួសខ្លួនជានិច្ច។

*សូមមើល **ឧបសម្ព័ន្ធ ក** សម្រាប់មតិដើម ដែលគាំទ្រហេតុផលនីមួយៗ។*

មូលហេតុដែលបុគ្គលមួយចំនួននៅតែមានក្ដីសង្ឃឹម

១. អ្នកបញ្ចេញមតិមួយចំនួនជឿជាក់ថា ប្រសិនបើមានការត្រួតពិនិត្យឱ្យបានត្រឹមត្រូវលើកាមេរ៉ាសុវត្ថិភាព ស្នាមមេដៃ និងសក្ខីកម្មពីសាក្សីនោះ ការពិតនឹងត្រូវលាតត្រដាងជាមិនខាន។

២. អ្នកបញ្ចេញមតិមួយចំនួនតូចបានលើកឡើងពីប្រសាសន៍ជាសាធារណៈរបស់ **លោកនាយករដ្ឋមន្ត្រី ហ៊ុន ម៉ាណែត** ដែលបានប្រកាសប្រឆាំងដាច់ខាតចំពោះករណីគ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍បុកហើយរត់ ជាមូលហេតុដែលធ្វើឱ្យពួកគេនៅមានសង្ឃឹមលើការដោះស្រាយ។

៣. មតិយោបល់ខ្លះបានបង្ហាញពី «ទំនុកចិត្តដែលមានលក្ខខណ្ឌ» ពោលគឺពួកគេនឹងផ្ដល់ទំនុកចិត្តលើអាជ្ញាធរ **លុះត្រាតែ** មានការប្រើប្រាស់ភស្តុតាងត្រឹមត្រូវ និងច្បាស់លាស់ក្នុងការដោះស្រាយរឿងក្ដីនេះ។

*សូមមើល **ឧបសម្ព័ន្ធ ខ** សម្រាប់មតិដើម ពីអ្នកបញ្ចេញមតិដែលមានក្ដីសង្ឃឹម។*

៤. សំណួរទី២៖ តើមហាជនយល់ឃើញយ៉ាងណា ចំពោះ «អំណាចធំជាងច្បាប់»?

សំណួរនេះ ពិនិត្យទៅលើរបៀបដែលសាធារណជនមើលឃើញពីទំនាក់ទំនងរវាង **អំណាច ទឹកប្រាក់ និងច្បាប់**។ មតិយោបល់ជាច្រើននៅក្នុងទិន្នន័យ បានលើកឡើង និងជជែកដេញដោលគ្នាអំពីប្រធានបទនេះ។ អ្នកបញ្ចេញមតិជឿជាក់ថា ករណីនេះមិនមែនជារឿងគ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍ធម្មតាមួយនោះទេ ប៉ុន្តែវាគឺជាឧទាហរណ៍ច្បាស់លាស់មួយ ដែលបង្ហាញថាអ្នកមានអំណាចអាចគេចផុតពីសំណាញ់ច្បាប់ ខណៈដែលប្រជាពលរដ្ឋសាមញ្ញមិនអាចធ្វើបាន។

បន្ទាប់ពីបានអាន និងវិភាគលើមតិយោបល់ទាំងអស់ យើងបានរកឃើញនូវលំនាំ (Patterns) ចំនួន ៦។ តារាងខាងក្រោមនេះនឹងបង្ហាញពីចំណុចនីមួយៗ និងមតិដែលសាធារណជនបានលើកឡើង៖

លំនាំ(Pattern)	មតិដែលសាធារណជននិយាយ
មានលុយឈ្នះក្តី (Money = Win)	ឱ្យតែមានលុយ គឺឈ្នះក្តី។ បើអ្នកក្រ គឺត្រូវតែចាញ់។ សម្តីដ៏ក្រអឺតក្រទមអំពីទឹកប្រាក់ ២០.០០០ ដុល្លារ បានបញ្ជាក់ថា អ្នកមានមើលងាយអាយុជីវិតមនុស្សពេលគឺគ្រាន់តែ «បុកស្លាប់ប៉ុណ្ណឹង បង់លុយឱ្យ ២ម៉ឺនដុល្លារបញ្ចប់រឿង»។
ការការពារបក្ខពួកតាមរយៈអំណាច (Political Protection)	ឪពុករបស់បុរសនោះគឺជាអភិបាលស្រុក។ ខ្សែស្រឡាយនយោបាយនេះហើយ ដែលបង្ហាញពីមូលហេតុដែលប៉ូលីសផ្លាស់ប្តូររបាយការណ៍។ អ្នកមានអំណាចតែងតែការពារបក្ខពួករបស់ខ្លួន។
ប៉ូលីសបម្រើតែអ្នកមាន	ប៉ូលីសទទួលបានប្រាក់ខែពីពន្ធរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ប៉ុន្តែពួកគេធ្វើការតែសម្រាប់អ្នកមានអំណាចប៉ុណ្ណោះ។ មតិខ្លះលើកឡើងថា ប៉ូលីស «ស៊ីប្រាក់ខែរាស្ត្រ» ប៉ុន្តែមិនបានផ្តល់អ្វីត្រឡប់មកវិញឡើយ។
យុទ្ធសាស្ត្រប្រើអ្នករងគ្រោះជំនួស (Scapegoat Strategy)	ស្ត្រីជាដៃគូត្រូវបានចាត់ទុកថាជាអ្នកបើកបរ ដើម្បីទទួលទោសជំនួសបុរសនោះ។ មហាជននិយាយថា នេះគឺជាល្បិចដដែលៗដែលគ្រួសារអ្នកមានអំណាចតែងតែប្រើប្រាស់។
ការគោរពច្បាប់សម្រាប់តែអ្នកក្រ	អ្នកបញ្ចេញមតិប្រើពាក្យ «ច្បាប់ស្រុកខ្មែរ» ក្នុងន័យបញ្ចិតបញ្ចៀង (ឌឺដង)។ មានន័យថា ច្បាប់មានប្រសិទ្ធភាពសម្រាប់តែដាក់ទោសអ្នកក្រប៉ុណ្ណោះ ចំណែកអ្នកមានគឺស្ថិតនៅពីលើច្បាប់។
លំនាំដដែលៗ (Repeated Pattern)	អ្នកបញ្ចេញមតិជាច្រើននិយាយថា ទង្វើបែបនេះមិនមែនជាលើកទីមួយទេ។ មហាជនមានភាពធុញទ្រាន់នឹងការឃើញរូបភាពដដែលៗនេះ៖ អ្នកមានអំណាចតែងតែគេចផុតពីទោស ចំណែកអ្នកក្រតែងតែរងគ្រោះ។

លំនាំដដែលៗទាំង ៦ ខាងលើ បានបង្ហាញនូវសារច្បាស់លាស់មួយពីសាធារណជន ពោលគឺ៖ ពួកគេជឿជាក់ថា ប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌នៅកម្ពុជាមាន **«ស្តង់ដារពីរ»** ដោយផ្អែកលើទឹកប្រាក់ និងអំណាច។ លំនាំដែលឃើញមានញឹក

ញាប់បំផុតនោះគឺ **«មានលុយឈ្នះក្ដី»** ដែលមហាជនលើកឡើងថា អ្នកមានអាចប្រើប្រាស់លុយដើម្បីដោះស្រាយរាល់បញ្ហាផ្លូវច្បាប់បានទាំងអស់។

ចំណែកលំនាំដែលឃើញច្រើនបន្ទាប់ទៀតគឺ **«ការការពារបក្ខពួកតាមរយៈអំណាច»** ដោយសារតែជនសង្ស័យគឺជាកូនប្រុសរបស់អភិបាលស្រុក។ មតិយោបល់ជាច្រើនក៏បានចង្អុលបង្ហាញអំពី **«យុទ្ធសាស្ត្រប្រើអ្នករងគ្រោះជំនួស»** ផងដែរ ដោយពួកគេជឿថា ស្ត្រីជាដៃគូត្រូវបានគេប្រើប្រាស់ឱ្យទទួលកំហុសជំនួសបុរសនោះ។ ជាជារួម សាធារណជនមើលឃើញថា ករណីនេះគឺជាភស្តុតាងដែលបញ្ជាក់ថា **ច្បាប់មិនត្រូវបានអនុវត្តដោយស្មើភាពចំពោះមនុស្សគ្រប់គ្នានោះទេ។**

៥. ប្រធានបទសំខាន់ៗនៅក្នុងមតិយោបល់

ក្រៅពីបញ្ហាទំនុកចិត្ត និងអំណាច មតិទាំងនេះបានឃើញនៅលើប្រធានបទផ្សេងៗគ្នាជាច្រើន។ តាមរយៈការបែងចែកប្រភេទ យើងបានរកឃើញប្រធានបទខុសៗគ្នាចំនួន ២៨ នៅក្នុងមតិយោបល់ទាំងអស់។ ក្រាហ្វសសរផ្តេកខាងក្រោមបង្ហាញពីប្រធានបទកំពូលៗចំនួន ១០ (ដោយមិនរាប់បញ្ចូលមតិយោបល់ដែលជាប្រតិកម្មទូទៅ)៖

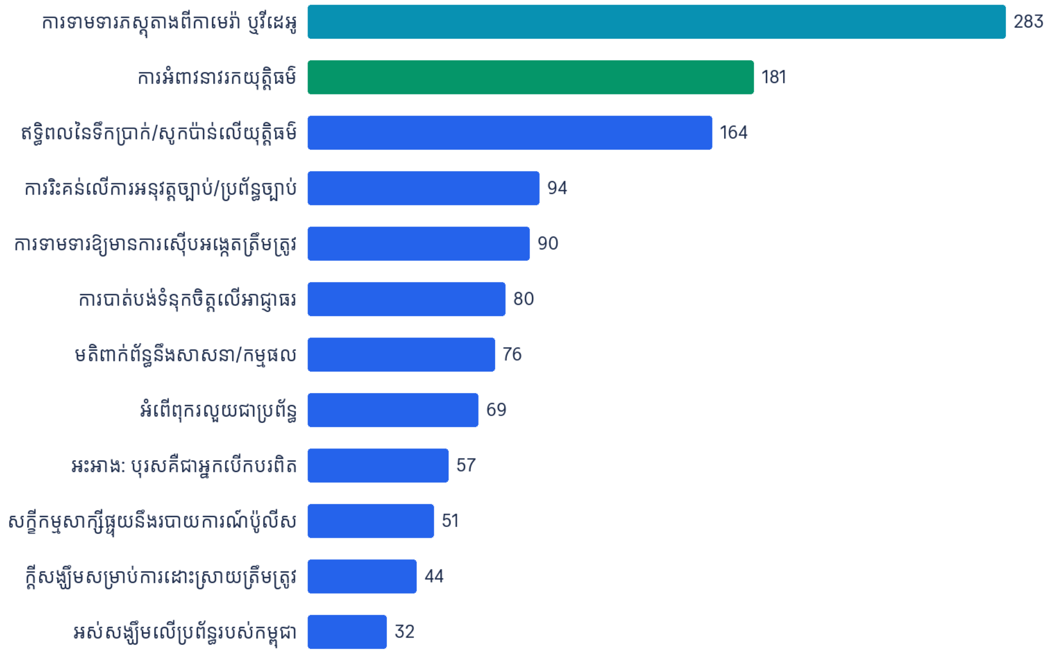

ប្រធានបទលេចធ្លោដែលឈរនៅលេខរៀងទី១ គឺ **«ការទាមទារឱ្យមានភស្តុតាងវីដេអូ/កាមេរ៉ាសុវត្ថិភាព»** (មាន ២៦៣ មតិ)។ មហាជនចង់ឱ្យអាជ្ញាធរត្រួតពិនិត្យរូបភាពកាមេរ៉ាសុវត្ថិភាព (CCTV) នៅកន្លែងកើតហេតុផ្ទាល់ ពីព្រោះពួកគេជឿថាវីដេអូនោះនឹងបញ្ជាក់ថា តើអ្នកណាជាអ្នកបើកបរពិតប្រាកដ។ ប្រធានបទទី២ គឺ **«ការអំពាវនាវរកយុត្តិធម៌»** (មាន ១៥០ មតិ) ដែលមហាជនទាមទារឱ្យមានការដោះស្រាយដោយយុត្តិធម៌សម្រាប់ជនរងគ្រោះ។ ប្រធានបទទី៣ គឺ **«ឥទ្ធិពលនៃទឹកប្រាក់ និងសូកប៉ាន់លើប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌»** (មាន ១៤៥ មតិ) ដែលចំណុចនេះមានទំនាក់ទំនងយ៉ាងស្អិតរមួតទៅនឹងលទ្ធផលនៃសំណួរទី២ អំពីអំណាច និងទឹកប្រាក់ធំជាងច្បាប់។

ចំណុចនេះបង្ហាញឱ្យឃើញថា ទោះបីជាសាធារណជនមានការខឹងសម្បារយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏ពួកគេមិនមែនត្រឹមតែបញ្ចេញអារម្មណ៍ប៉ុណ្ណោះនោះទេ។ អ្នកបញ្ចេញមតិជាច្រើនបាន និងកំពុងទាមទារឱ្យមានចំណាត់ការ និងភស្តុតាងជាក់លាក់ ដែលមានន័យថា ពួកគេនៅតែចង់ជឿជាក់ថា **«ការពិត និងភស្តុតាងជាក់ស្តែង»** អាចនាំទៅរកយុត្តិធម៌ពិតប្រាកដបាន។

*សូមមើល **ឧបសម្ព័ន្ធ គ** សម្រាប់ប្រធានបទទាំង ២៨ ព្រមទាំងមតិ សម្រាប់ប្រធានបទនីមួយៗ*

៦. សំណួរទី៣៖ តើសាធារណជនចង់ឃើញអ្វីកើតឡើង?

ផ្នែកនេះឆ្លើយតបទៅនឹងសំណួរស្រាវជ្រាវទី៣៖ តើអ្នកបញ្ចេញមតិចង់ឱ្យមានដំណោះស្រាយបែបណា? ក្នុងចំណោមមតិយោបល់សរុបចំនួន **៣.៧៤៥** មានមតិចំនួន **៧២៥ (១៩,៤%)** បានបង្ហាញពីការចង់ឃើញ ឬការទាមទាររបស់ពួកយ៉ាងច្បាស់លាស់។ ចំណែកឯមតិយោបល់ដែលនៅសេសសល់ គឺជាការបញ្ចេញប្រតិកម្ម ការផ្តល់មតិយោបល់ ឬការបង្ហាញអារម្មណ៍ ដែលមិនមានការទាមទារអ្វីជាក់លាក់នោះទេ។

ក្រាហ្វសសរផ្តេក ខាងក្រោមនេះ បង្ហាញពីប្រភេទនៃការចង់ឃើញនីមួយៗ និងចំនួនអ្នកបញ្ចេញមតិយោបល់៖

ប្រភេទនៃការចង់ឃើញរបស់អ្នកបញ្ចេញមតិយោបល់ដែលច្រើនជាងគេទាំង១០

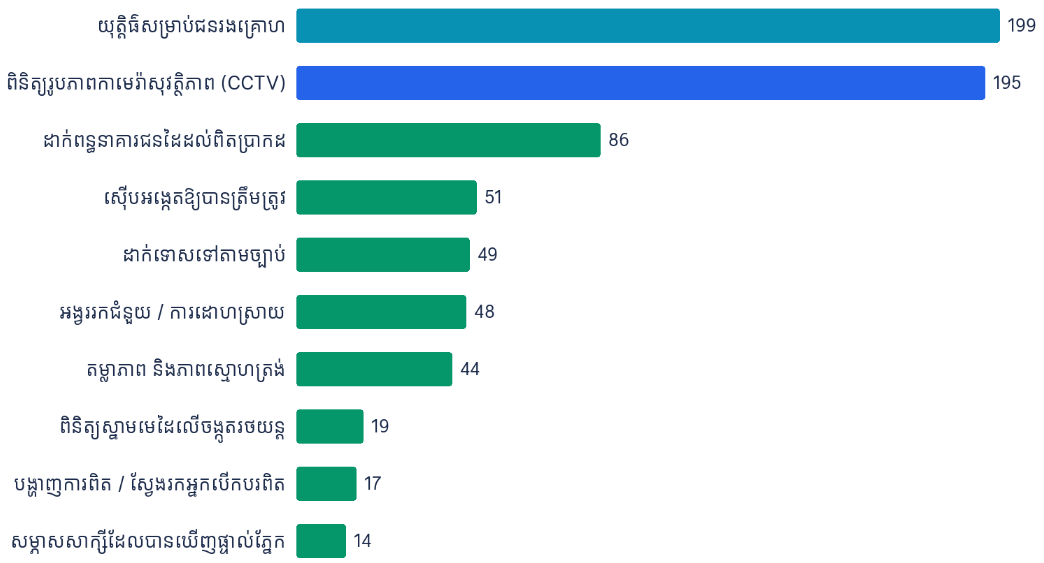

ប្រភេទនៃការចង់ឃើញច្រើនជាងគេទាំងពីររបស់មហាជន គឺ **«យុត្តិធម៌សម្រាប់ជនរងគ្រោះ» (១៩៩ មតិ)** និង **«ការត្រួតពិនិត្យរូបភាពកាមេរ៉ាសុវត្ថិភាព/CCTV» (១៩៥ មតិ)**។ ការចង់ឃើញទាំងពីរនេះរួមបញ្ចូលគ្នា មានចំនួនលើសពីពាក់កណ្តាលនៃសំណូមពរសរុបទាំងអស់។ ការចង់ឃើញទីបី គឺ **«ការដាក់ទោសទណ្ឌលើជនដៃដល់ពិតប្រាកដ» (៨៦ មតិ)** ដែលមានន័យថាមហាជនចង់ឱ្យបុរសរូបនោះជាអ្នកទទួលទោស មិនមែនដៃគូរបស់បុរសនោះឡើយ។ ការចង់ឃើញផ្សេងៗទៀតរួមមាន៖ ការស៊ើបអង្កេតឱ្យបានត្រឹមត្រូវ (៥១ មតិ), ការផ្តន្ទាទោសតាមច្បាប់ (៤៩ មតិ) និងមានតម្លាភាព (៤៤ មតិ)។

ការចង់ឃើញបែងចែកតាមប្រភេទ

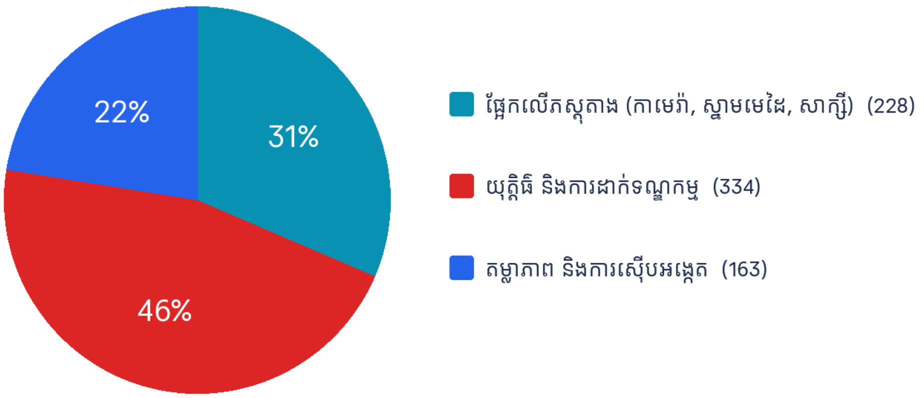

នៅពេលដែលយើងបែងចែករាល់ ការចង់ឃើញ ទាំងនោះជាក្រុមៗ ក្រុមដែលធំជាងគេគឺពាក់ព័ន្ធនឹង **ភស្តុតាង និងការស៊ើបអង្កេត**។ នេះរាប់បញ្ចូលទាំងការពិនិត្យកាមេរ៉ាសុវត្ថិភាព ការពិនិត្យស្នាមមេដៃ និងការសាកសួរសាក្សីដែលបានឃើញផ្ទាល់ភ្នែក។ ក្រុមទីពីរគឺអំពី **យុត្តិធម៌ និងការដាក់ទណ្ឌកម្ម** ដែលក្នុងនោះប្រជាជនចង់ឱ្យអ្នកបើកបរពិតប្រាកដជាប់ពន្ធនាគារ ហើយជនរងគ្រោះទទួលបានយុត្តិធម៌។ ក្រុមទីបីគឺអំពី **តម្លាភាព និងភាពស្មោះត្រង់** ដែលប្រជាជនចង់ឱ្យប៉ូលិសបញ្ឈប់ការកុហក ហើយនិយាយការពិត។

ការបែងចែកជាក្រុមបែបនេះបង្ហាញឱ្យយើងឃើញថា សាធារណជនមិនមែនមានត្រឹមតែបញ្ចេញមតិខឹងសម្បានោះទេ។ ពួកគេចង់បានចំណាត់ការជាក់ស្ដែង។ ពួកគេចង់ឱ្យអាជ្ញាធរប្រើប្រាស់ភស្តុតាងដើម្បីស្វែងរកការពិត និងចង់បានការដាក់ទណ្ឌកម្មដោយយុត្តិធម៌ទៅតាមច្បាប់។

៧. ការវិភាគលើអារម្មណ៍

ក្រាហ្វសសរផ្ដេក ខាងក្រោមបង្ហាញពីអារម្មណ៍របស់មហាជន នៅពេលដែលពួកគេសរសេរបញ្ចេញមតិយោបល់របស់ពួកគេ។ មតិយោបល់ដែលមានលក្ខណៈកណ្ដាល (២,៣៥៥) ត្រូវបានដកចេញពីក្រាហ្វសនេះ ដើម្បីបង្ហាញពីប្រតិកម្មតាមរយៈអារម្មណ៍ឱ្យកាន់តែច្បាស់។

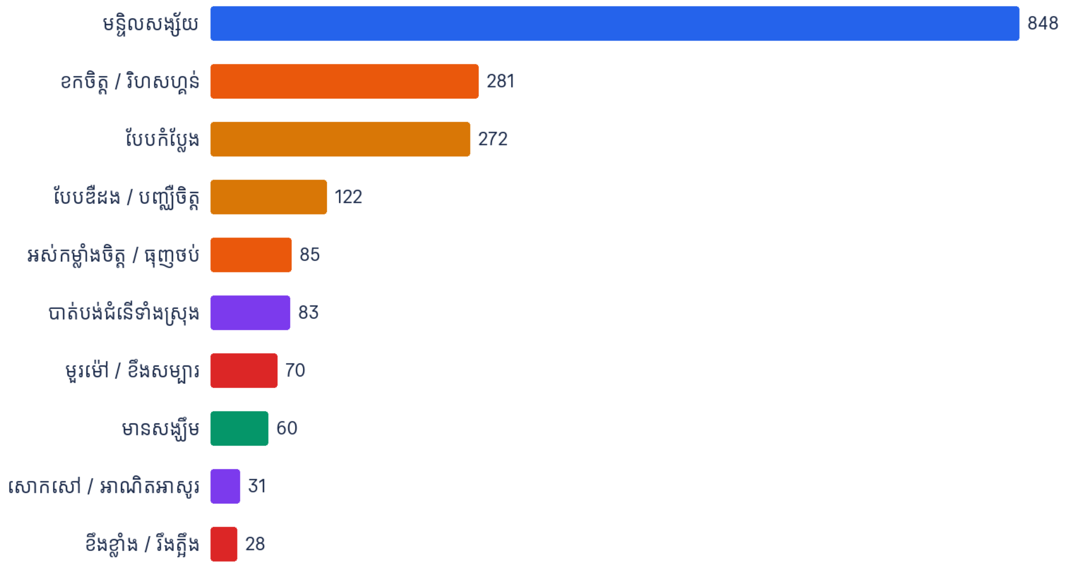

៨៤៨	២៨១	២៧២
មន្ទិលសង្ស័យ	ខកចិត្ត / រិះគន់	បែបកំប្លែងឡុកឡឺយ (iPhone meme)

ទំនោរអារម្មណ៍	ចំនួន	ភាគរយ	ប្រភេទទំនោរ
កណ្ដាល	១,៨២៧	៤៨.៨%	កណ្ដាល
មន្ទិលសង្ស័យ	៨៤៨	២២.៦%	**អវិជ្ជមាន**
ខកចិត្ត / រិះគន់	២៨១	៧.៥%	**អវិជ្ជមាន**
បែបកំប្លែងឡុកឡឺយ	២៧២	៧.៣%	**ឡាយលំ (iPhone meme)**
បែបឌឺដង / បញ្ចើចបញ្ចើ	១២២	៣.៣%	**អវិជ្ជមាន**
អស់កម្លាំងចិត្ត / មួម៉ៅ	៨៥	២.៣%	**អវិជ្ជមាន**
អស់ជំនឿ	៨៣	២.២%	**អវិជ្ជមាន**

មួម៉ៅ / ខឹងសម្បារ	៧០	១.៩%	**អវិជ្ជមាន**
មានសង្ឃឹម	៦០	១.៦%	**វិជ្ជមាន**
ក្រៀមក្រំ / អាណិតអាសូរ	៣១	០.៨%	**អវិជ្ជមាន**
ខឹងសម្បារ / រករឿង	២៨	០.៧%	**អវិជ្ជមាន**
ខឹងសម្បារ / ធុញទ្រាន់ខ្លាំង	២៦	០.៧%	**អវិជ្ជមាន**
មានសង្ឃឹម / វិជ្ជមាន	៧	០.២%	**វិជ្ជមាន**
ខកចិត្ត	៥	០.១%	**អវិជ្ជមាន**

៨. សេចក្ដីសន្និដ្ឋាន

រកឃើញចំណុចសំខាន់ៗ៖ ជំនឿទុកចិត្តរបស់សាធារណជនមានកម្រិតទាបបំផុត

ការវិភាគលើមតិយោបល់ចំនួន ៣,៧៤៥ នៅលើបណ្ដាញសង្គម Facebook បង្ហាញថា អ្នកបញ្ចេញមតិមានជំនឿទុកចិត្តទាបបំផុតទៅលើអាជ្ញាធរដែលកាន់សំណុំរឿងនេះ។ មូលហេតុចម្បងៗគឺ៖ ភាពមិនស៊ីគ្នារវាងរបាយការណ៍ប៉ូលិស និងភស្តុតាងវីដេអូ, អាកប្បកិរិយាច្រងេងច្រងាងរបស់អ្នកបើកបរដែលយល់ថា "បុកស្លាប់ហើយបង់លុយ" ចំពោះជីវិតមនុស្ស, ទំនាក់ទំនងនយោបាយរបស់បុរសដែលស្រវឹងស្រា និងទម្លាប់ដែលអ្នកមានអំណាចតែងតែគេចផុតពីសំណាញ់ច្បាប់។

ប្រជាជនមិនមែនខឹងសម្បារត្រឹមតែចំពោះករណីមួយនេះនោះទេ។ ពួកគេមើលឃើញថា វាជាផ្នែកមួយនៃបញ្ហាដ៏ធំនៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌។ ពួកគេជឿថា លុយកាក់ និងអំណាច អាចផ្លាស់ប្ដូរលទ្ធផលនៃសំណុំរឿងតាមផ្លូវច្បាប់បាន។

ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ មនុស្សជាច្រើននៅតែបន្តទាមទារនូវចំណុចជាក់លាក់មួយចំនួន រួមមាន៖ ការពិនិត្យរូបភាពវីដេអូកាមេរ៉ាសុវត្ថិភាព ការពិនិត្យស្នាមក្រយៅដៃ និងការសាកសួរសាក្សី។ នេះសបញ្ជាក់ឱ្យឃើញថា ទោះបីជាជំនឿទុកចិត្តមានកម្រិតទាបក៏ដោយ ក៏ប្រជាជននៅតែចង់ជឿថា ភស្តុតាង និងការពិត អាចនាំទៅរកយុត្តិធម៌បាន។

សង្ខេបចម្លើយទាំងពសំណួរ

សំណួរ	ចម្លើយខ្លីៗ	ចម្លើយបន្ថែម
តើសាធារណជនមានទំនុកចិត្តលើអាជ្ញាធរដែរឬទេ?	**មិនទុកចិត្តទេ**	ក្នុងចំណោមមតិយោបល់ចំនួន ២,០៨៦ មាន ៩៥% គឺមិនមានជំនឿទុកចិត្ត។ អាកប្បកិរិយាច្រងេងច្រងាង "បុកស្លាប់ហើយបង់លុយ" របស់អ្នកបើកបរ, របាយការណ៍ប៉ូលិសដែលមិនពិត, និងទំនាក់ទំនងនយោបាយ គឺជាបុព្វហេតុដែលធ្វើឱ្យសាធារណជនខឹងសម្បារ។
តើមហាជនយល់ឃើញយ៉ាងណាចំពោះ «អំណាចធំជាងច្បាប់»?	**អំណាចឈ្នះច្បាប់**	ប្រជាជនជឿថា លុយកាក់ និងទំនាក់ទំនងនយោបាយ គឺស្ថិតនៅពីលើច្បាប់។ ពួកគេមើលឃើញថា នេះគឺជាទម្លាប់ដែលកើតឡើងដដែលៗនៅទូទាំងប្រទេសកម្ពុជា។
តើសាធារណជនចង់ឃើញអ្វីកើតឡើង?	**យុត្តិធម៌**	ការទាមទារសំខាន់ៗ៖ យុត្តិធម៌សម្រាប់ជនរងគ្រោះ (១៩៩), ការពិនិត្យកាមេរ៉ាសុវត្ថិភាព (១៩៥), ការដាក់ពន្ធនាគារអ្នកបើកបរពិតប្រាកដ (៨៦) និងការស៊ើបអង្កេតឱ្យបានត្រឹមត្រូវ (៥១)។